

**Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 36 hallituksen
esityksestä laeiksi valtion eläkelain sekä eräiden muiden lakien
muuttamisesta**

Eduskunta on 12 päivänä lokakuuta 1990 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 158 laeiksi valtion eläkelain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina vt. nuorempi hallitussihteeri Erik Strömberg valtiovarainministeriöstä, vs. vanhempi hallitussihteeri Katriina Alaviuhkola sosiaali- ja terveysministeriöstä, osastopäällikkö Heikki Kammonen valtiokonttorista, apulaisosastopäällikkö Helena Tapio eläketurvakeskuksesta, järjestösihteeri Raita Pennanen Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta, sosiaaliasiainsihteeri Kai Libäck Akavasta ja ylitarkastaja Seppo Heinilä Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta.

Valtion eläkelakiin ja muihin valtiokonttorin eläkeviranomaisena ratkaisemiin eläkelakeihin esitetään otettavaksi säännös, jonka mukaan valtiokonttorin oikaisulautakunnan sijaan perustetaan itsenäinen muutoksenhakuelin, valtion eläkelautakunta. Valtion eläkelautakuntaan saisi valittaa ensimmäisessä asteessa valtiokonttorin eläkeasioissa tekemistä päätöksistä.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1991. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan maaliskuun alusta 1991.

Perustuslakivaliokunta on käsitellessään hallituksen esitystä n:o 38/1984 vp. työttömyysturvalaiksi todennut lausunnossaan muun muassa, että työttömyysturvalain mukaisen työttömyysturvalautakunnan toimiessa laissa säädettyinä muutoksenhakuelimenä on kansallaisen oikeusturvan kannalta tarpeellista, että

laissa säädetään paitsi työttömyysturvalautakunnan kokoonpanosta, jäsenten nimittämisestä, lautakunnan päätöksen täytäntöönpanosta ja sen toimimisesta ministeriön alaisena myös jäsenten oikeudesta pysyä tehtävässään, jäsenten vapauttamisesta tehtävästä sekä lautakunnan jaostoihin jakautumisesta. Tarpeellisena pidettiin myös säännöstä, jonka mukaan työttömyysturvalautakunnan on varattava muutoksenhakijalle tilaisuus tulla kuulluksi muutoksenhaun yhteydessä esille tulleista uusista selvityksistä. Perustuslakivaliokunnan edellä sanottuun kannanottoon viitaten sosiaalivaliokunta ehdottaa valtion eläkelain mukaisen eläkelautakunnan kokoonpanoa, toimivaltaa ja toimintaa koskevien säännösten kehittämistä edellä sanottu huomioon ottaen.

Edelleen valiokunta ehdottaa teknisenä korjauksena valtion eläkelain 23 §:ään ja valtion perhe-eläkelain 20 §:ään tehtäväksi sanontaa koskevan muutoksen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että valtiokonttori tehostaa tiedotusta siitä, että puutteellisiin tai virheellisiin tietoihin perustuva päätös voidaan oikaista.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä sosiaalivaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että toinen, neljäs ja viides lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomina ja

että ensimmäinen ja kolmas lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 14 §:n 2 momentti ja 23 §:n 1—4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 14 §:n 2 momentti 9 päivänä elokuuta 1985 annetussa laissa (696/85), 23 §:n 1—3 momentti 31 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (91/85) ja 23 §:n 4 momentti 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (11/81), sekä *lisätään* lakiin uusi 23 a §, seuraavasti:

14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

23 §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)
 Eläkelautakunnan päätökseen sekä valtiokonttorin muussa kuin 2 momentissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin on säädetty muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50).

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

— — — — —

23 a §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Eläkelautakunnan puheenjohtajan ja jäsenet määrää valtiovarainministeriö kolmeksi vuodeksi kerrallaan. *Heidän oikeudestaan pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijoista on säädetty.*

Valtion eläkelautakunta voi olla jakautunut jaostoihin. Lautakunta ja sen jaosto ovat pää-

tösvaltaisia, kun läsnä on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä. Lautakunta tai jaosto ei kuitenkaan ole päätösvaltainen, ellei läsnä ole vähintään yksi 1 momentissa mainittujen järjestöjen ehdottamista henkilöistä määrätty jäsen ja yksi jäsen, joka ei kuulu tähän ryhmään. Asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, ei saa ratkaista, ellei yksi saapuvilla oleva jäsen ole lääkäri.

Jos muutoksenhaun yhteydessä tulee esille sellaista uutta selvitystä, joka ei ole muutoksenhakijan tiedossa, on hänelle varattava tilaisuus tulla selvityksen johdosta kuulluksi.

Valtion eläkelautakunnan lainvoimainen päätös voidaan panna täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Valtion eläkelautakunta toimii valtiokonttorin yhteydessä.

(7 mom. kuten hallituksen esityksen 4 mom.)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

3.

Laki**valtion perhe-eläkelain 9 ja 20 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 31 päivänä joulukuuta 1968 annetun valtion perhe-eläkelain 9 §:n 2 momentti ja 20 §:n 1—3 momentti,
 sellaisina kuin ne ovat, 9 §:n 2 momentti 9 päivänä elokuuta 1985 annetussa laissa (697/85), 20 §:n 1 ja 2 momentti 31 päivänä tammikuuta 1985 annetussa laissa (92/85) ja 20 §:n 3 momentti 9 päivänä tammikuuta 1981 annetussa laissa (12/81), näin kuuluviksi:

9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

hallinto-oikeuteen siten kuin on säädetty muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50).

20 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Valtion eläkelautakunnan päätökseen sekä valtiokonttorin muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätökseen *haetaan* muutosta valittamalla korkeimpaan

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 1 päivänä marraskuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinari, varapuheenjohtaja Louvo ja jäsenet Alaranta, Kankaanniemi, Koistinen, Kärhä, Mäki-

pää, Nordman, Paavilainen, Rantanen ja Steenius-Kaukonen sekä varajäsenet Häkämies ja Wahlström.

